

Regenwater in de tuin

Voor gemak en tuinplezier,
meer natuur en leven in de tuin
en beperken van wateroverlast

- Minder bestrating en meer groen
- Afkoppelen van het riool
- Ondergronds en bovengronds infiltreren
- Regentonnen en watergebruik
- Vijvers en moerasjes
- Speels water voor jong en oud



Tuinbezitters: volop leuke mogelijkheden!

Als je het als tuinbezitter leuk of zinvol vindt om meer hemelwater in je tuin te benutten, dan liggen er volop mogelijkheden. Een kleine greep:

- De tuin niet helemaal betegelen
- Zorgen voor veel beplanting
- Een haag als erfscheiding in plaats van een schutting
- De aanleg van een vijver of moerasje
- Toepassen van waterdoorlatende verharding

Water van het dak

De meeste tuinen bieden bovendien ruimte om water van het dak te benutten. Dit kan door een regenpijp aan te (laten) sluiten op:

- Een regenton; je hebt dan meestal goed bruikbaar water bij de hand.
- Een leiding of goot naar:
 - Een vijver en/of moerasje
 - Een verdiepte plek in de tuin waar het water langzaam in de bodem kan zakken
 - Een plek voor ondergrondse infiltratie, met bijvoorbeeld infiltratiekratten of een grindbed

Ook het laten begroeien van daken wordt steeds populairder; groene daken houden meer water vast en zijn bovendien heel duurzaam.



Gemeente, woningcorporatie en waterschap

Als u plannen hebt voor afkoppelen, infiltreren of de aanleg van een groen dak, is het slim om u van tevoren goed te laten informeren.

Gemeente:

- Subsidies
- Voorwaarden voor afkoppelen, infiltreren en groen dak
- Informatie grondwaterstanden

Heeft u een huurwoning?

Navragen bij verhuurder:

- Voorwaarden voor afkoppelen en infiltreren

Subsidies

De gemeente Olst-Wijhe geeft subsidie voor het afkoppelen van uw dakoppervlak als dit nog is aangesloten op een gemengd riool. De subsidie bedraagt € 8,- per m² afgekoppeld dakoppervlak voor daken tot en met 500 m². Het minimale dakoppervlak dat per aanvraag moet worden afgekoppeld is 20 m². Aan de subsidieverlening zijn een aantal voorwaarden verbonden. Meer informatie hierover en hoe de subsidie kan worden aangevraagd vindt u op www.olst-wijhe.nl/rioolenwaterloket.



De winst van water in de tuin

Veel regenwater gaat direct via regenpijpen en straatkolken het riool in, op weg naar een zuiveringsinstallatie. Dit is zonde omdat regenwater helemaal niet intensief hoeft te worden gezuiverd. Ook voor tuinbezitters ligt er de mooie uitdaging om zoveel mogelijk regenwater in de eigen tuin te benutten.



Plensbuien en wateroverlast

Plensbuien kunnen overlast veroorzaken: straten of kelders kunnen bijvoorbeeld onder water lopen. Veel deskundigen menen dat dit door klimaatverandering vaker gaat gebeuren. Wateroverlast ontstaat meestal in laaggelegen gebieden of in dichtbebouwde gebieden met veel bestrating, waar het water moeilijk weg kan.

Omdat het duur is om alle rioleringen aan te passen aan de grootst mogelijke regenbui, kiezen gemeenten en waterschappen voor andere oplossingen. Onder andere door regenwater tijdelijk op te vangen in vijvers en wadi's, waar het vervolgens geleidelijk in de bodem zakt.

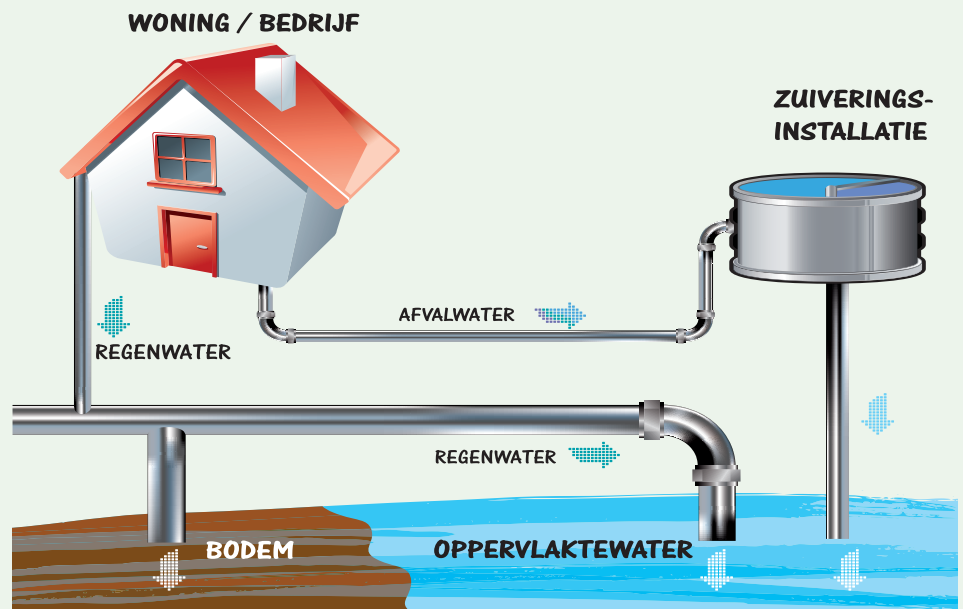
Tuinplezier

Water zorgt voor leven in de tuin. Planten, heesters en bomen trekken vogels en allerlei andere dieren en diertjes. In en bij een vijver of een drassig stukje met moerasplanten vind je al snel libellen, padden of kikkers.



Gemeente en waterschap

Waterschappen en de meeste gemeenten hebben een actief beleid om te zorgen dat niet onnodig veel 'schoon' regenwater in zuiveringsinstallaties terecht komt. Of bij plensbuien wateroverlast veroorzaakt. In toenemende mate worden hiervoor bijvoorbeeld wadi's en regenwateriolen aangelegd. Een beter gebruik van water in de tuin staat ook volop in de aandacht.

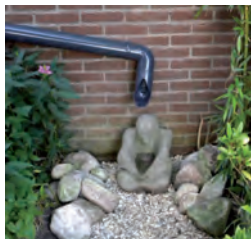


Water infiltreren

Veel tuinen bieden ruimte om naast de gebruikelijke neerslag ook regenwater van het dak te bergen. Dit kan bovengronds in een verlaagd deel van de tuin. Of ondergronds, in een grindkoffer of infiltratiekrat. Belangrijk is om van tevoren na te gaan of de tuin wel geschikt is voor infiltratie.

Ondergronds infiltreren

Bij ondergronds infiltreren wordt hemelwater van het dak via een pijp of goot in de onder de grond aangelegde infiltratievoorziening gebracht; dit kan een infiltratiekrat zijn. Van daaruit zakt het water geleidelijk tot in het grondwater.



Grindkoffer of grindput

Een grindkoffer is een kuil met grind, lava-steen of kleikorrels, die ruimte biedt voor wateropvang. Waterdoorlatend kunststofdoek (geotextiel) voorkomt dat de koffer dichtslibt met zand. Voor waterberging van elke 10 m² dak is, voor een bui van 15 mm, 0,5 m³ (500 liter) grindkoffer nodig.



Infiltratiekrat

Een infiltratiekrat is hol en kan hierdoor meer water bergen dan een grindkoffer. Voor iedere 10 m² afgekoppeld dak is 0,15 m³ (150 liter) krat nodig. De bovenkant van het krat moet minimaal 30 cm onder de grond zitten.



Zandvang

Een zandvang is een overloopputje waarin het zand uit het water bezinkt. Hij voorkomt dat de infiltratievoorziening volloopt met zand. Een kunststof zandvang is kant-en-klaar te koop.

Hoe geschikt is uw tuin voor infiltratie?

Voor het afkoppelen van een regenpijp is het belangrijk te onderzoeken hoe geschikt de tuin is om regenwater te infiltreren:

1. Het grondwaterpeil mag niet te hoog zijn. Vuistregel: voor bovengrondse infiltratie moet het grondwater ongeveer 1 meter onder het maaiveld liggen.
2. Een zanderige bodem laat beter water door dan klei of leem en is het best geschikt voor ondergronds infiltreren. Leem, klei- en veengrond zijn hiervoor minder of niet geschikt.
3. De infiltratieplek moet minimale afstanden hebben tot:
 - ▶ 2 m van de gevel;
 - ▶ 3 tot 6 m van de kelder;
 - ▶ 2 m van bomen.Let wel: deze afstanden gelden ook voor huis en bomen van de burens.
4. Ligt de tuin hoger dan de omgeving of uw huis? Vraag dan een deskundige of en hoe u kunt infiltreren.



De watergoot

Een watergoot of -pijp naar de infiltratieplek moet voldoende water kunnen afvoeren. Voor een dakoppervlak van 60 m² is bijvoorbeeld een goot nodig van zeker 12,5 cm breed. Maak de goot voor een goede doorstroming licht aflopend.

Hoeveel water kan mijn tuin bergen?

Een vuistregel hierbij is: voor iedere m² afgekoppeld dak en terras is 0,5 m³ tuinoppervlak nodig. Bij het berekenen gaat het uiteraard om het dakoppervlak dat afwatert via de betreffende regenpijp(en).

Rekenvoorbeelden vindt u op www.riool.info. Om overlast te voorkomen is het slim om te zorgen voor een noodoverlaat naar riool of oppervlaktewater.

Bovengronds infiltreren

Infiltreren houdt in dat je regenwater in de tuin brengt, waar het geleidelijk door de bodem naar het grondwater zakt. Bovengronds infiltreren kan al door een stukje tuin zo'n 20 cm te verlagen. Dit stukje komt na een flinke bui vaak wel even onder water te staan.

Aandachtspunten

Voor grindkoffers en infiltratiekratten is een redelijk doorlaatbare bodem een vereiste. De capaciteit moet voldoende zijn voor een flinke bui zoals deze ieder jaar wel eens voorkomt. Op overmatige regenval is de opvang gewoonlijk niet berekend; maak daarom voor overtollig water een noodoverlaat naar een plaats in de tuin waar even wat meer water geen kwaad kan.

Hoe bepaal je of regenwater makkelijk infiltreert in de tuin? Graaf op verschillende plekken een gat van 1 spade diep. Vul deze gaten vervolgens met een emmer water. Als het water binnen 15 minuten wegloopt dan infiltreert regenwater gemakkelijk. Doet het er meer dan een uur over? Dan is de grond slecht doorlatend en minder of niet geschikt voor infiltratie.



Regentonnen

Het water uit de regenton dient vooral voor gemak (water bij de hand), tuinplezier en voor het milieu. Het water is op verschillende manieren te gebruiken:

- Voor het begieten of besproeien van de tuin in droge periodes
- Voor schoonmaakklassen, zoals streeploos ramen lappen of het wassen van de auto
- Voor kamerplanten

5 tips voor 'de ton':

- 1 Als u zelf de tapkraan plaatst, doe dit dan zo laag mogelijk. Zo haalt u het maximale uit uw ton.
- 2 Zet de ton op een verhoging, zodat u een gieter of emmer onder het kraantje kunt zetten. De verhoging moet stevig genoeg zijn om het gewicht van een volle ton te kunnen dragen.
- 3 Plaats de ton vooral op een schaduwplek. Dit beperkt opwarming en zorgt dat de waterkwaliteit goed blijft.
- 4 Een deksel op de ton houdt het water helder en voorkomt dat de ton een kweekvijver wordt voor muggen.
- 5 Laat uw ton voor de winter leeglopen zodat hij niet kapot vriest.

Bladvanger

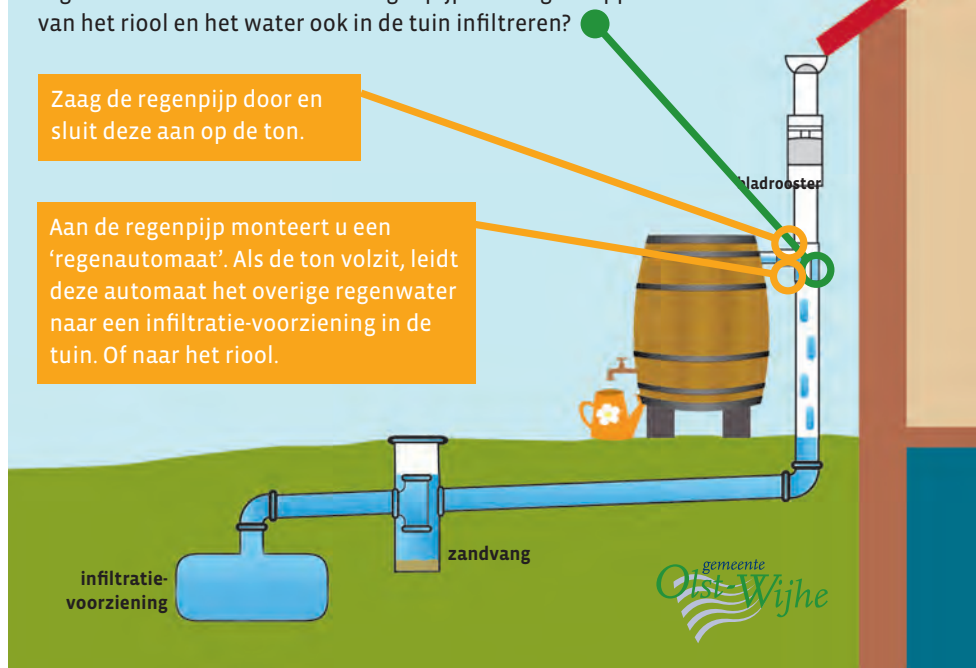
Een bladvanger scheidt bladeren en andere grove delen van het regenwater en voorkomt zo verstoppingen en vervuiling van het water in de ton.

Installeren regenton

Belangrijk om te bepalen bij het plaatsen van een regenton: hoeveel regenwater wilt u opvangen? Alleen voldoende om de regenton te vullen? Of wilt u de regenpijp volledig afkoppelen van het riool en het water ook in de tuin infiltreren?

Zaag de regenpijp door en sluit deze aan op de ton.

Aan de regenpijp monteert u een 'regenautomaat'. Als de ton volzit, leidt deze automaat het overige regenwater naar een infiltratie-voorziening in de tuin. Of naar het riool.



Open verharding

Natuurlijk liggen er in de tuin paden om uw voor- of achterdeur of de schuur te bereiken. Denk er eens over na om deze paden waterdoorlatend te maken. Bijvoorbeeld van grind, steenslag of boomschors. Een andere mogelijkheid is om staptegels te leggen met daartussen gras. Het water dat op de tegels valt kan zo ook gemakkelijk door de tuin worden opgenomen."

Ondergrondse waterbuffer

Een goed alternatief voor een regenton is een ondergrondse waterbuffer, in combinatie met een handpomp of elektrische pomp. En idealiter ook met ondergrondse infiltratie. Het water blijft ondergronds koel en helder en hierdoor goed van kwaliteit.

Aandachtspunten bij afkoppelen regenpijp:

- Is de dakgoot van koper, lood of zink? Breng dan eerst een coating aan op de goot, zodat deze metalen het te gebruiken water niet vervuilen.
- Controleer of uw dakgoot gekoppeld is aan die van de burens; in dat geval kan het zijn dat uw regenpijp ook hun dakwater afvoert.
- De gemeente Olst-Wijhe vindt afkoppelen dermate belangrijk dat ze subsidie geven voor het afkoppelen van dakoppervlak als het regenwater is aangesloten op een gemengd riool. www.olst-wijhe.nl/rioolenwaterloket

Water en kinderen

Bijna alle kinderen zijn gek op water. Een vijver of moeras(bak) nodigt uit om te kijken naar de vissen, kikkers, libellen en wat er allemaal nog meer leeft.

Niet alleen tuinierders, ook kinderen beleven veel plezier aan water. Maar wees alert op de risico's. De allerkleinsten kunnen zelfs verdrinken in ondiep water. Informatie over kinderen en water vindt u op de website van Consument en Veiligheid: www.veiligheid.nl/kinderen/water-in-de-tuin.



Een trapsgevijs opgezette vijver is veiliger dan een vijver met steile kanten.

Colofon

Concept, samenstelling en redactie
Woonwijzer Media, Serenade Tekstservice,
gemeente Olst-Wijhe

E-mail: gemeente@olst-wijhe.nl
Telefoon: 14 0570
Postadres: Postbus 23, 8130 AA Wijhe

Illustraties, vormgeving en beeldredactie
Toro Vormgeving

Fotografie

Hans Carlier, Gemeente Arnhem, e.a.

© Woonwijzer Media, mei 2017

De inhoud van deze folder Regenwater in de tuin mag niet worden gebruikt zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Uitgever en redactie hebben de inhoud van deze uitgave met grote zorgvuldigheid en naar beste weten samengesteld. Uitgever en

redactie aanvaarden evenwel geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard dan ook, die het gevolg is van handelingen en/of beslissingen die gebaseerd zijn op bedoelde informatie.

WOONWIJZER
MEDIA

www.woonwijzermedia.nl